

Ako je to s prípravou predĺženia podpory pre výrobcov zelenej energie?

Výroba zelenej energie predstavuje jeden zo strategických cieľov Európskej únie¹. Každý členský štát je povinný participovať na tomto celi, výnimkou nie je ani Slovenská republika².

Tá podporu výroby zelenej energie, teda elektrickej energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie alebo kombinovanou, či vysoko účinnou kombinovanou výrobou (ďalej spolu ako „OZE“), zaviedla zákonom č. 309/2009 Z. z. (ďalej ako „Zákon o OZE“).

Aktuálne modely podpory elektriny z OZE a jej problémy

Zákon o OZE zaviedol časovo neobmedzenú formu podpory vo forme prednostného pripojenia a prístupu do sústavy, ako aj prednostného prenosu, dodávky a distribúcie elektriny. Ďalšie formy podpory, ako je podpora (i) doplatkom, (ii) príplatkom, (iii) výkupom elektriny za cenu vykupovanej elektriny, či (iv) prevzatím zodpovednosti za odchýlku však časovo ohraničil dobou 15 rokov od uvedenia zariadenia do prevádzky³. Podpora výkupom elektriny za cenu vykupovanej elektriny a prevzatím zodpovednosti za odchýlku je časovo ohraničená najdlhšie do konca roka 2033.

Podpora výroby elektriny z OZE bola často kritizovaná z dôvodu nadimenzovania výšky podpory jednotlivým výrobcom v počiatočnom štádiu a deklarovaným vplyvom na zvýšenú cenu elektriny⁴.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej ako „ÚRSO“) priznával podporu vo forme doplatku a ceny elektriny na straty (v súčasnosti ceny vykupovanej elektriny) vo výške mnohonásobne prevyšujúcej trhové ceny elektriny. Náklady na podporu výroby sa pritom presúvali na konečného odberateľa, ktorý na nich participoval prostredníctvom platby tarify za prevádzkovanie systému, ktorá tvorí zložku konečnej ceny elektrickej energie.

Uvedené viedlo aj k zavedeniu tzv. stop stavu, v ktorom distribučné spoločnosti odmietli pripájať nové zariadenia z OZE do sústavy z technických dôvodov. Tento „stop stav“ mali preklenúť nové aukcie Ministerstva hospodárstva SR, ktoré sa však z dôvodu vypuknutia pandémie nepodarilo zrealizovať⁵.

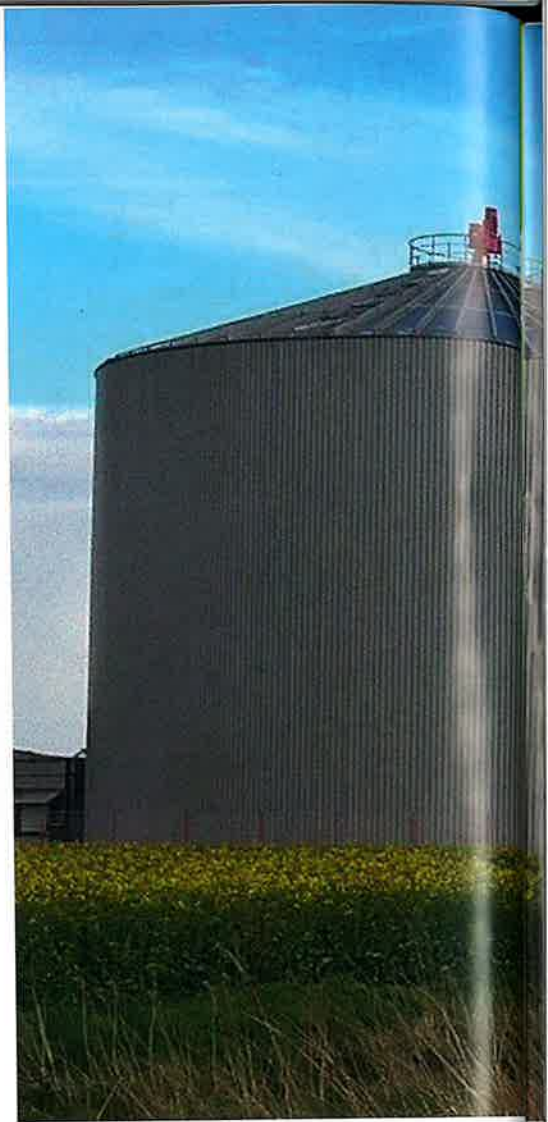
Predĺženie podpory ako kompromis

Ministerstvo hospodárstva reagovalo na uvedené skutočnosti predložením návrhu novely Zákona o OZE, ktorého cieľom je predĺženie podpory (ďalej ako „Novela“). Aktuálne sa Novela nachádza vo fáze ukončeného medzirezortného pripomienkového konania, pričom z predloženého znenia Novely vyplývajú nasledovné kontúry možného predĺženia podpory.

Ako uvádza samotná dôvodová správa k Novele, cieľom Novely je zabezpečiť zníženie ročného objemu finančných nákladov na výrobu elektriny z OZE a zníženie celkovej ceny elektriny za súčasného zachovania uhlíkovej neutrality. Novela teda reaguje na kritizovanú výšku peňažnej podpory výroby elektriny z OZE a jej prepojenosť na výšku konečnej ceny elektrickej energie, ale rovnako sleduje aj plnenie cieľov vyplývajúcich z národného klimatického plánu, ktoré by ukončením financovania výroby z OZE mohli byť zmarené. Kompromisným riešením by malo byť predĺženie podpory, avšak za upravených podmienok.

Hlavné parametre predĺženia podpory

Novela zavádza možnosť predĺženia podpory vo forme doplatku na

obdobie ďalších piatich rokov, ak ide o výrobu elektriny z vodnej alebo slnečnej energie, biomasy, bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistíčov odpadových vôd.

Ak výrobca poberá doplatok a požiadava o predĺženie podpory, predĺženie sa má automaticky vzťahovať aj na podporu výkupom za cenu vykupovanej elektriny a prevzatím zodpovednosti za odchýlku, ak má na ne výrobca nárok, avšak najdlhšie do 31. 12. 2033. Opačne to nie je možné, preto o predĺženie podpory môže žiadať len ten výrobca, ktorý má nárok na doplatok.

V prípade predĺženia však nepôjde o doplatok ani cenu vykupovanej elektriny v rovnakej výške, aká bola poskytnutá výrobcovi elektriny pri uvedení zariadenia do prevádzky.

ÚRSO na základe žiadosti výrobcu o predĺženie podpory určí novú, zníženú sumu doplatku, resp. cenu vykupovanej elektriny a vydá potvrdenie o pôvode elektriny z OZE. Súčasne ÚRSO zašle nové cenové rozhodnutie a potvrdenie o pôvode elektriny výrobcovi elektriny, zúčtovateľovi podpory, teda OKTE, a.s., a výkupcovi

elektriny, ktorým je aktuálne Slovenský plynárenský priemysel, a.s.

Podmienky predĺženia podpory

Predĺženie podpory sa teda neuskutoční automaticky, ale len na návrh výrobcu elektriny. O predĺžení podpory rozhodne ÚRSO, pričom to vydá nové cenové rozhodnutie, ak sú splnené všetky nižšie uvedené podmienky:

- výrobca elektriny má právo na podporu doplatkom,
- ide o zariadenie na výrobu elektriny, ktoré bolo uvedené do prevádzky v období, ktoré ÚRSO určí vo vykonávacom predpise,
- typ zariadenia výrobcu elektriny je uvedený vo vykonávacom predpise, ktoré vydá ÚRSO,
- celkový inštalovaný výkon zariadenia výrobcu elektriny nesmie byť zvýšený.

Pri výrobcach elektriny z biomasy Novela stanovuje ešte ďalšie požiadavky. Títo budú musieť prejsť na vysoko účinnú kombinovanú výrobu, ak budú chcieť predĺžiť podporu. Predĺženie podpory bude u nich možné vždy k 1. januáru kalendárneho roka. V prípade predĺženia podpory pre

výrobcov elektriny z bioplynu sa na nich bude vzťahovať podmienka 50 % využitia tepla.

Novela predpokladá dátum účinnosti k 1. júlu 2021. Ak výrobca elektriny podá ÚRSO návrh na zníženie ceny elektriny do 30. júna 2022, podpora so zníženou cenou elektriny sa má predĺžiť so spätnou účinnosťou od 1. júla 2021, pričom pri biomase by sa podpora predĺžila s účinnosťou od 1. januára 2022.

Rozhodujúce slovo bude mať ÚRSO

Ako je zrejmé, Novela zveruje široké kompetencie ÚRSO, ktoré bude môcť nastavovať podmienky predĺženia podpory a určiť, na ktoré konkrétne zariadenia sa bude podpora vzťahovať. ÚRSO bude určovať nielen typy zariadení, ale aj rozhodné obdobie ich uvedenia do prevádzky.

Keďže Novela je len vo fáze zohľadnenia podaných pripomienok, ktoré boli podávané zo strany jednotlivých distribučných spoločností, ako aj zo strany ostatných subjektov, bude zaujímavé, v akom znení bude Novela predložená do parlamentu a aké bude

jej finálne znenie po skončení legislatívneho procesu.

Mgr. Ján Macej, Ph.D.
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

- 1 Z predloženého Integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021 – 2030 vyplýva: „Záväzný cieľ na úrovni Únie je dosiahnuť podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“) na hrubej konečnej energetickej spotrebe aspoň 32 %, pričom podiel OZE v doprave musí byť v každom členskom štáte aspoň 14 %, národný príspevok v oblasti energetickej efektívnosti aspoň 32,5 % a prepojenosť elektrických sústav na úrovni minimálne 15 %.“
- 2 Deklarovaný podiel zelenej energie na celkovej výrobe elektriny do konca roka 2020 mal byť 14 %. Skutočný podiel predstavoval približne 16,9 % už koncom roka 2019. Bližšie <https://www.energie-portal.sk/Dokument/eurostat-prekvapil-slovensko-plni-ciel-pre-oze-podiel-zelenej-energie-prudko-vzrastol-106711.aspx>. Do konca roka 2030 by mal tento podiel predstavovať 19,2 %. <https://www.energie-portal.sk/Dokument/podiel-oze-ma-do-roku-2030-vzrast-na-192-ministerstvo-vycisliilo-naklady-na-miliardy-eur-105659.aspx>.
- 3 Podpora doplatkom je viazaná na tzv. prvé uvedenie zariadenia do prevádzky.
- 4 <https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/zbytocne-draha-podpora-zelenejenergie.html?forceBrowserDetector=blind#>.
- 5 <https://www.energie-portal.sk/Dokument/ministerstvo-meni-plan-aukcia-na-nove-zelene-elektrarne-106696.aspx>.